

Vaccinarea - instrumentul cheie în prevenirea infecțiilor transmisibile

Angela PARASCHIV,
dr. hab. șt. med., conf. univ.,
Șefa Disciplinei de epidemiologie, DMP,
Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie
„Nicolae Testemițanu”,
Președintă a Comisiei de Specialitate în Epidemiologie a MS
Chișinău, Republica Moldova

Timp de secole, oamenii au căutat modalități de a se proteja împotriva bolilor mortale. Imunizarea are o istorie lungă, de la experimente și riscuri până la lansarea globală a vaccinului în mijlocul unei pandemii fără precedent. Cercetarea și dezvoltarea vaccinurilor pot ridica întrebări etice provocatoare, iar unele dintre experimentele efectuate în trecut nu ar fi acceptabile din punct de vedere etic astăzi. Vaccinurile au salvat mai multe vieți umane decât orice altă invenție medicală din istorie.

Încă din secolul al XV-lea, oamenii din diferite părți ale lumii au încercat să prevină îmbolnăvirea prin expunerea intenționată a oamenilor sănătoși la variolă – o practică cunoscută sub numele de variolizare. Unele surse sugerează că aceste practici aveau loc tocmai din anul 200 î.Hr.

În 1721, Lady Mary Wortley Montagu a adus inocularea împotriva variolei în Europa, cerând ca cele două fiice ale sale să fie vaccinate împotriva variolei așa cum observase că se practica în Turcia. În 1774 Benjamin Jesty face o descoperire, înaintând ipoteza că infecția cu variola bovină (un virus bovin care se poate răspândi la oameni) ar putea proteja o persoană de variolă. Timp de mai multe secole variola a devastat omenirea. Actualmente nu este necesar să ne mai îngrijorăm din cauza bolilor infecțioase datorită muncii remarcabile a lui Edward Jenner în dezvoltarea vaccinului contra variolei. Odată cu ritmul rapid de dezvoltare a vaccinurilor din ultimele decenii, originile istorice ale imunizării sunt adesea uitate. Pare evident să trecem în revistă istoria unei boli cunoscute de puțini oameni în secolul XXI. Edward Jenner este bine cunoscut în întreaga lume pentru contribuția sa inovatoare la imunizarea și eradicarea definitivă a variolei. Lucrarea lui Eduard Jenner este considerată fundamentul imunologiei în pofida faptului că el nu a fost primul cercetător care a sugerat că infecția cu variola bovină a oferit imunitate specifică variolei și nici primul care a

Imunizarea constituie o descoperire de succes major în domeniul sănătății și dezvoltării globale, încercat inocularea cu variola bovină în acest scop salvând milioane de vieți omenești. Astăzi, peste 100 de milioane de copii din întreaga lume sunt vaccinați anual împotriva bolilor precum difteria, tetanos, pertussis, tuberculoza, poliomielita, rujeola și hepatita B, etc. Conform Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), vaccinarea previne aproximativ 2-3 milioane de decese. Imunizarea este o componentă cheie a asistenței medicale primare și un drept incontestabil al omului, una dintre cele mai bune investiții în sănătate. Vaccinurile sunt esențiale pentru prevenirea și controlul declanșării bolilor infecțioase, susțin securitatea globală a sănătății, sunt și vor fi un instrument vital în lupta împotriva rezistenței antimicrobiene.

Cu toate acestea, în pofida progreselor uriașe, rata de acoperire vaccinală a diminuat simțitor începând cu anul 2020, fiind cauzată de pandemia de COVID-19 din ultimii doi ani care a tensionat sistemele de sănătate mondiale – 25 de milioane de copii nu au fost vaccinați în 2021, deci cu 6 milioane mai mult decât în 2019, constituind cel mai mare număr de copii nevaccinați din 2009. Potrivit datelor oficiale publicate de OMS și UNICEF, astăzi se înregistrează cea mai redusă rată a vaccinării în rândul copiilor din ultimii 30 de ani. Ponderea numărului de copii care au primit cele trei doze ale vaccinului diftero-tetano-pertussis (DTP₃) – un indicator pentru acoperirea imunizării în interiorul și între țări – s-a redus cu cinci puncte procentuale în perioada 2019 și 2021, ajungând până la 81%. Acest rezultat este cauzat de mai mulți factori, inclusiv a unui număr crescut de copii care trăiesc în regiunile unde persistă conflicte și accesul la imunizare este dificil, unde există dezinformare, a problemelor legate de COVID-19 – cum ar fi întreruperile lanțului de servicii și aprovizionare. Acestea sunt doar câteva motivele care au limitat accesul și disponibilitatea serviciilor de imunizare.

„Aceasta este o alertă roșie pentru sănătatea copiilor. Asistăm la cea mai mare scădere susținută a imunizării copiilor dintr-o generație. Consecințele vor fi măsurate în vieți”, a menționat Catherine Russell, director executiv UNICEF.

Astfel, intensificarea eforturilor de recuperare a vaccinării pentru revenirea la imunizarea de rutină și extinderea serviciilor de informare este de o importanță prioritară.

